Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2468

ANNONCES

Accompagnées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion . . . 0$20 le cm

Par contrat annuel . . .

Par centimètre et par insertion . . . 0$15 le c/m

Réclame dans le 1er page . . . 2$ la ligne

Annonces judiciaires et legales 1$50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : [illegible]
Directeur : [illegible]
Rédacteur en chef : [illegible]
Administrateur-délégué : [illegible]

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI

TÉLÉPHONE N° 150

Một cách bổ-trợ cho sự gia-đình giáo-dục

Không cần phải nói thì ai cũng biết gia-đình giáo-dục là cần nhất, trọng nhất trong sự giáo-dục của người ta. Vì giáo-dục là gì? giáo-dục tức là nuôi nên cái tập quán tốt cho người ta và vun bón lấy những cái tri-thức nhu-yếu của người ta, mà những cái tập quán thường thấy quen mắt, nghe quen tai nhất cho người ta hơn cả, chẳng là ở chốn gia-đình dư? những cái tri-thức nhu-yếu mà người ta có thể thu nhặt hằng ngày được nhiều hơn cả chẳng cũng là ở chốn gia-đình dư? Đành rằng người ta đến tuổi học ai cũng đã chịu giáo-dục ở nhà trường, song, cái thì-giờ của đứa trẻ ở nhà trường trọng một năm có được là bao nhiêu, thông tính lại có khi không được nửa phần, còn bao nhiêu cái quang âm qui báu là một cái lưng vốn tốt để cho người ta tìm kiếm ra được những tri-thức mới, gây dựng nên được những tân-quán hay, toàn thì cái thì giờ vàng thầy xa bạn cả; những cái thì giờ ấy mà muốn cho trở nên những cái thì-giờ có ích, có thể lợi dụng được mà tìm kiếm thêm những tri thức mới, gây dựng thêm những tập-quán hay ở ngoài cái công-khóa trong lớp học mình thì chốn gia-đình chính là một nơi súc tích chồng-chất nhiều những cái thì-giờ ấy hơn cả. Và tính thường người ta ai cũng thích sự tự-do, ưa chốn thản-cận, nhất là con trẻ thì càng suất tính tự nhiện hơn; mà người ta bắt kỳ làm chuyện gì, hễ có ưa có thích thì tinh-thần mới phấn-phát, hứng thú mới nồng-nàn, mới càng dễ được việc lắm; gia-đình là chốn thân cận mà người ta được hoàn toàn tự-do hơn cả, dù-dì chuyện trò với anh em cha mẹ, chơi-bời đàm-luận ở trong cửa trong nhà chắc bao giờ cũng ưa cũng thích hơn là nghe giảng sách, tập làm bài ở trong lớp học; cho nên sự giáo-dục ở trong gia-đình đối với con trẻ vẫn có công-hiệu mầu-nhiệm hơn là ở trong lớp học nhiều. Các nhà giáo-dục đời nay đã nghiên-cứu những phương-pháp kinh-nghiệm, suy xét cái tâm-lý trẻ-con mà đều công-nhận gia-đình giáo-dục cũng cần, cũng trọng không kém gì học-đường giáo-dục. Ở Âu Mỹ bây giờ, sự học-đường giáo-dục của người ta thật đã cực-kỳ hoàn-toàn mỹ-bị, mà sự gia-đình giáo-dục, người ta cũng không hề dám nhãng bỏ chút nào. Ấy gia-đình giáo-dục đối với trẻ con là cần, là trọng như thế.

Sự học-đường giáo-dục ở nước ta bây giờ so với Âu Mỹ thì thật còn phải chịu là thua kém nhiều; học-đường giáo-dục đã còn sơ-lược khiếm-khuyết như thế mà lại không có gia-đình giáo-dục nữa thì tập-quán tốt của trẻ con làm sao mà gây dựng nên được, những tri-thức nhu-yếu cho trẻ con làm sao mà vun bón cho được, không kẻo hết bao nhiêu trai lành gái tốt là hết bao nhiêu những phần tinh-hoa tuấn-tú trong cái hạng quốc-dân trừ-bị của mình sau này đều thành ra một hạng người giáo-dục dở dang, nhân-cách không thành, nhân-tài không đủ thì nguy-hiểm cho xã-hội biết là nhường nào! Trong một nước cái trình-độ giáo-dục còn thấp kém như nước ta ngày nay, tưởng sự gia-đình giáo-dục càng phải cần phải trọng lắm.

Ôi! Nói đến gia-đình giáo-dục thì người mình phần nhiều hầu như không có bản: trong cái hạng người làm cha mẹ anh chị ở các gia-đình ta bây giờ hỗ đề đã được mấy năm người là có cái tập-quán tốt để huu dúc cái đức tính cho con em mình, có dù cái tri-thức nhu-yếu để làm tươi cái tri-não cho con em mình: trừ ra được một số rất ít người còn rồi beng về những công kia việc khác, không có thì giờ, không đủ tâm lực mà chăm-chút được đến lũ con em trong nhà, còn ngoại-giả thì ăn no vác nặng, cuốc bẫm cày sâu, còn có chút gì là chút tập quán hay, có tí gì là tí tri-thức mới, tự mình đã không có giáo-dục, còn mong gì giáo-dục được cho con em, chẳng qua theo cái công-lệ trống mái dục cái mà sinh-hạ ra con, biết để biết nuôi, nuôi con trai khác nào như nuôi lừa, nuôi con gái khác nào như nuôi lợn, nhà nào gọi là biết lo sâu nghĩ xa lắm thì con lớn lên biết cho đi nhà trường học, cái vận-mệnh một đời đứa trẻ cũng đành phú mặc cho mấy ông thầy giáo, mấy quyển giáo-khoa, rồi có khôn hay dại là nhờ về hòn đất, hay hay dở là chắc ở mạng trời, chứ còn biết gia-đình giáo-dục là cái gì mà cũng ai là người lậm nỗi sự gia-đình giáo-dục nữa.

Nay có một cách có thể thay những người làm cha mẹ anh chị ở các gia-đình, mà săn-sóc cho trẻ con về đường tâm-tính, về đường tri-thức ở ngoài lớp học nhà trường được, là cách làm ra một thứ báo hay một thứ sách riêng cho trẻ-con xem. Trẻ-con vốn có tính tò-mò sắc-mắc, hay ưa mới thích lạ, mà cái chữ quốc-văn của ta lại là cái lợi-khí học-vấn thứ nhất của người mình, trẻ-con mình bây-giờ không mấy đứa là không đọc được quốc-văn, cái tính tò-mò lắc-xắc của trẻ-con thường hay xem báo xem sách lắm; lợi-dụng cái tính ấy mà cho nó có được thứ sách hay thứ báo, văn nghĩa bình dị, trình-độ thích nghi, như đã bàn trong hai bài trước thì thật là một cách bổ-trợ cho sự gia-đình giáo-dục ở cái xã-hội giáo-dục mọi bề còn ấu-trĩ này vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 15 Juillet 1924

Bản luật đại-xá

Thứ-dân nghị-viện ưng chuẩn bản luật đại-xá. Ông Outrey bỏ vé phản-đối.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 và 16 Juillet 1924

Quan Macdonald với cái chương-trình của hội-đồng giám-định ủy-viên

Quan Macdonald trần thuyết mọi lẽ về cái chương-trình của hội-đồng giám-định ủy-viên tại hạ-nghị viện nước Anh. Ngài có nói cái chương-trình của hội-đồng giám-định ủy-viên không trái với hòa-ước Versailles. Nước Pháp và nước Anh không hòp-hợp với nhau thì không sao có hòa-bình đích-thực được. Cái thế nước Pháp ngày nay là phải coi hòa ước như cái tính-mệnh vậy. Hễ động chạm đến hòa-ước Versailles là làm cho nước Pháp lo sợ. Ta phải theo các khoản trong hòa ước nói về việc bảo sự chứng bình-yên cho nước Pháp, song ta không có thể làm quá n ững khoản trong hòa-ước được.

Nghị-viện nước Đức

Nghị viện nước Đức đến ngày 29 juillet này thì họp.

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa-kỳ

Ngày hôm nay các phi-hành-gia Hoa-kỳ bay đi Londres.

Nước Hoa-kỳ với nước Nga

Báo Matin nói rằng M Hughes sang Âu châu là có ý tỏ cho hai chánh-p ủ Anh Pháp biết rằng Hoa-kỳ c ưa muốn lập lại cuộc giao-tế với nước Nga.

Cuộc hội nghị Londres

Cuộc hội nghị Londres đã khai ngại sáng hôm nay tại bộ Ngoại-giao nước Anh.

Quan Macdonald, quan Herriot, quan Stefani, và quan Thennis có đọc diễn-văn. Hội-đồng ấn định cái phương-pháp làm việc, và ưng lấy bản án-văn Pháp Anh làm chuẩn-đích. Hội-đồng ấn định cái hai tiền-ban.

Cavite, ngày 15 Juillet 1924

Cháy rừng ở Californie

Rừng ở chân Californie và ở châu Montana bị hỏa-tai dữ dội. Nhiều chỗ phải bỏ của cải mà chạy trốn không sao cứu được.

Người Ấn-độ và người Hồi-hồi

Tin Delhi. Người Ấn-độ và người Hồi-hồi ở thành Delhi đánh lộn nhau. 7 người chết. Hiện đã dẹp được yên.

Người Thổ với người Ba-tư

Tin Allahabard. — Các báo đăng tin rằng người Thổ giết 300 ky-binh Ba-tư trong trận đánh nhau gần Gumbadikabus về địa phận nước Thổ. Ky-binh Ba-tư còn lại lui về Kujnar. Hiện nước Ba-tư đã đem viện binh đến.

Việc cách mệnh ở Brésil

Tin Santos. — Hai người Hoa-kỳ ở Sao Paulo có nói quân chánh phủ và quân cách-mệnh đánh nhau dữ-dội. Số người chết có tới 3 000. Quan cách-mệnh có 34.000, mà quân chánh-phủ độ 24.000.

Cuộc bay vòng thế-giới của nước Anh

Tin Tokio. — Mac Laren tới Toshimoye ngày hôm nay.

Nạn tàu bay

Tin Warland (Californie). — Một cái tàu bay rơi xuống đất một người đàn bà ngồi trên tàu buộc vào ghế bị cháy. Người cầm lái không thấy đâu cả, có lẽ người ấy nhảy để tránh nạn chăng.

Dư luận

Thiếu-niên ta đối với quốc-văn

Ở nước ta bây giờ có một cái vấn-đề quan-trọng nhất là cái vấn-đề quốc-văn. Cái vấn-đề ấy bất cứ ai, hễ đã là con dân đất Việt, nói giống tiên rồng là đều phải nên chú-ý đến cả. Ai có cái ý-tưởng gì về quốc-văn thì cũng nên phô bày lên tờ báo — (vì tờ báo là cái cơ-quan rất trọng-yếu, cái giấy liên lạc của cả quốc-dân) dù có hết bao nhiêu mực, bao nhiêu giấy, tưởng cũng không phải là thừa.

Nhưng từ trước đến giờ, bàn kể cũng đã lắm, mà xem ra vẫn chưa có iệu-quả gì mấy. Tại sao? Tại những lời bàn đó toàn là những sự xa-xôi quá, chớ cho đến ngày thực-hành tưởng cũng còn là xa. Nay như nói nên đem quốc-văn dạy trong các trường sơ-học. Vẫn biết thế nhưng sự học là quyền ở chánh-phủ, trừ phi các nhà làm báo, các ông nghị viên thay mặt quốc dân có nhiệt-thành thỉnh-cầu luôn thì may mới thành được. Lại còn như nay khuyên thiếu-niên luyện tập quốc văn, mai giục thiếu-n ên luyện tập quốc-văn, thế thì lại càng là va-vơ lắm. Vì bảo rằng tập rằng luyện, nhưng luyện tập mà t ấy không có, sách thì không, thế thì biết lấy gì làm phương-châm, b ết thế nào phải trái?!

Mà nếu cứ nay lần mai lữa, thì chậm một ngày tức là thiệt m ột ngày vậy.

Nay thiết tưởng không gì bằng các báo mở riêng một trang hay một mục để cho bọn thiếu-niên ai làm được bài nào, văn tự đứng đắn, nghị luận xác thực, bất cứ tản-văn, vận-văn, hay hoặc các bài khảo-cứu nghị luận thì cứ gửi về rồi các ông chủ bút các báo chữa sửa và phê bình cho, như thế thì những người có nhiệt-thành với quốc-văn, có công luyện tập quốc-văn mới có được cái điều nhắm, cái thước đo trình-độ văn bài của mình, bấy giờ trong lòng chắc là phấn-khởi thì mới mong tiến bộ được.

Tuy rằng các báo thỉnh-thoảng cũng có mở ra mục « thiếu-niên văn đàn » nhưng mà cái cửa « n ận bài » vẫn hãy còn hẹp lắm vì các báo c ỉ nhận những bài có đủ tư-cách « đăng báo » mà thôi, như thế thì còn mong gì, mà lại càng sai hẳn cái mục-đích « cho thiếu-niên học quốc-văn » nữa.

Một cái ý-tưởng nông nổi, vài hàng văn non nớt, gọi là chắp chỉnh, xin gửi lại qui-báo, nên chăng thế nào, xin đăng lên báo để công-bố cùng bạn thiếu-niên.

Nguyễn-lan Khai

VĂN UYỂN

Mừng bạn thi đỗ

Nghe tiếng quan anh tráng tuyển rồi,
Lòng tôi bao xiết nỗi mừng vui.
Công-danh hỡ thỉ khuây lòng ước,
Nền-nếp vàn-chương vẫn nối nòi.
Thân thế hiển dương giời bể rộng,
Tinh hoa phô diễn khách đời coi.
Thang mây bạc bước lên cao nhỉ,
Mừng bác khua môi vịnh mấy lời.

Nhớ người xưa

Liễu đào chứa rạn mấy phong sương,
Bản tử mà ra đã chán chường.
Tâm sự muốn bày, ai đó tá?
Cõi lòng u-nất nỗi sầu thương.

Trần-vy-Thủy

Chán đời

Đời sao đời khéo lạ đời thay,
Ngày tháng dằng dai mãi thế này.
Hai chục xuân rồi coi trẻ mãi,
Mấy trăm tuồi nữa mới già đây.
Phong trần đã lắm hồi đen bạc,
Từng bỉ xem nhiều trận bó tay.
Cũng tính từ đời toan cố gắng,
Mà hồi hành tài cứ làm khuây.

Tắm

Bấy lâu ghét bụi bám đầy ta,
Nhờ nước phen này rũ sạch ra.
Một trận tang-hoàn sô vạn sóng.
Hai tay vàng vẫy nảy trăm hoa.
Nhớn nhơ trong nước ai rằng dục,
Lặng lẫy trần đời tiếng rậy xa,
T ỏa đạ ước ao to tát nhỉ,
Bao n iêu trần lụy sạch sanh mà.

Thầy đồ xay lúa tự thuật

Cha kiếp đi buôn chữ ế rồi,
Thôi thì cối vậy kẻo đi thôi.
Xoay tròn bốn mặt đông tây lại,
Rung động xa gần đất nước chơi.
Trắng trợn phen này ra trắn tắt.
Noa già bay cũng hết đường chui.
Anh-hùng mới hiểu anh-hùng nhỉ,
Khi đã ra tay đất rậy giời.

Thượng-cốc, Minh-n ản

Hương-sơn du-ký

Hương-sơn là một nơi phong-cảnh tuyệt vời, non xanh nước biếc; ai là người sùng phật, chưa từng đem dấu đến cảnh bồng-lai này tưởng chưa đủ lòng thành cùng phật, ai là dân Nam-Việt chưa bước tới Hương-sơn cũng chưa gọi là biết được sơn thủy nước nhà.

Đây là nơi bà chúa Ba trải bao phen tu-hành khổ não mới được bước chân lên chốn tòa sen. Lòng người ai cũng tin cũng sùng; đến nay ta là người mộ đạo, được trông thấy cảnh lâm-tuyền đẹp nhất đời, thì lòng càng man mát, hồn càng p ấng phất cái nỗi tu hành cực khổ của người mà lại càng thêm phục người gan vàng dạ ngọc.

Trong lòng vẫn ước ao đi Hương-sơn mãi, nhưng chưa mấy khi được nhàn đồi, nhàn mấy ông bạn dễ đi, tiện cùng nhau sắm sửa hành trang, trước là lễ phật sau là ngao du một thể.

Khởi hành từ Hanoi đi Phủ-lý, hôm đó trời lâm râm mưa, trông ra ngoài phong cảnh thực là buồn, lúa xanh xanh biếc, chân trời xa xa, đàn chim bay lả tả, đối với cảnh đất xám trời đen, cầm tình lại càng lai láng.....

Đến bến Phủ-lý, thuê riêng một chiếc thuyền cho được rộng rãi và tự-do. Lúc thuyền nhổ sào, anh em sửa bàn cơm sang. Khi tiệc trà xong, nhân có hai tay tài tử kẻ nhị người hồ, thực tiếng vàng chen tiếng sắt, nghe tiếng mau tiếng khoan, mà khoan khoái cả người, cái thú êm đềm trên dòng nước tưởng thế là tuyệt vậy.

Lúc giọt mưa đã ngớt, bóng ác lập lòe trong đám mây, chiến xuống mặt nước lại càng như thêu như dệt. Đến bến Vân-chu ta bắt đầu có núi, anh em lên mũi ngồi ngắm phong-cảnh, lại càng có vẻ hữu tình như chiều người du ngoạn, con thuyền đăng đình trên làn nước biếc mênh-mông hai bên núi cao chót-vót. Thuyền mỗi lúc mỗi xa, lòng trần đã sạch, thoát ly ra ngoài vạn vật. Cảnh đẹp vô cùng, bút thần khó tả, bỗn thơ lại càng thẹn với cảnh nên thơ...!

Mãi tới khi, bong chiều đã xế, thuyền mới tới bến Đục, anh em lại lên bộ đi vào đò suối. Đường hôm đó, bùn lầy bẩn thỉu. Đi non một tiếng đồng hồ mới tới. Đến nơi bỗng thấy một người, anh em cuống quýt, vì đi bốn còn ba, tìm đâu cũng không thấy, đường thì lội mà trời thì tối; nghĩ nghì hoặc hoặc, tìm hết nơi chẳng thấy bóng người. Thôi đành vào chùa xem họa có đi chuyến đò trước.

Khi xuống đò, bóng trăng mập mờ trong đám mây mù, như tiện nga ngồi trong cửa sổ che bức màn the; mặt suối lờ đờ, đò đi lững thững, non xanh mờ mờ, cái vẻ thiên nhiên lại càng tô điểm bội phần, non sông lại càng có ý hợm cùng người lục vậy.

Chợt tỏi đến Trình, anh em vào lễ xong lại ra đò ngay; khi tới cửa chùa, bước chân lên núi, đang trèo được vài bực; bỗng nghe thấy tiếng gì thét vang trong núi, mọi người đều kinh ngạc, vì trời thì tối đường núi thì khấp khểnh mà nghe thấy thế thì cũng phê thật.

Té ra là tiếng người anh em lạc trước, lòng đang sợ tiếng lại thất thanh nên nghe xa khi lạ, gặp nhau xiết bao mừng rỡ, hỏi ra mới biết đi nhầm đường bộ ô-tô chỗ rẽ ra lối Đình-gừng.

Kể năm vô, người tụng niệm, trong lúc canh khuya đêm tối trên ngọn núi có về sợ nhưng vui, trèo hết một ngọn núi tới cổng chùa ngoài, đứng xa trông vào hùng nào lắm, đèn nến lập lòe như sao, ồn ào kẻ kệ người kinh, tiếng chuông tiếng mõ nghe xa như dịp hát cung đàn nhà phật.

Hai bên sân chùa hàng cơm san sát, nhưng mà lạ gì chùa phật, cơm ăn chỉ có dưa cần muối trắng, tưởng thế cũng khí quá, thành cốt tại tâm, tâm động quỷ thần tri, cứ gì kiêng khem mới là phúc. Như thế ăn chay hay mặn cũng không hề gì, cốt thành kính là hơn cả.

Anh em vào nói với sư cụ, đưa hành hương và xin một cái phòng để giải tọa. Sư cụ thấy người còn trẻ, mà hành lý lại khá nhiều, vui lòng nhận ngay, anh em lên lễ các nơi, xong vào phòng ăn cơm tối (cơm đã có hàng cơm quen ở ngoài chùa bưng vào).

Cái phòng quan cư này thực là sạch sẽ và tiện lắm, bày một cái tủ ăn lối tây, trong để bát đĩa tây, một cái giường rộng lắm, giải hai đôi chiếu cạp điều, một cái màn rộng mà nhỉ lắm, tưởng cứ phật thế là sang lắm vậy.

Anh em ngả lưng, chuyện trò đến khuya mới ngủ . . .

Sáng hôm sau anh em lại sắm sửa vào chùa trong, hôm đó tuy giời u-ám nhưng không mưa, trèo hết ngọn núi nọ lại sang ngọn núi kia, và hết hang nọ lại ra hang kia, hang nào cũng thờ, chỉ có chỗ chùa Giải-oan là xem lâu, trong tối om, vào ghê cả mình, trông có về uy-nghi lắm.

Qua đèo nọ sang núi kia, chừng ba tiếng đồng-hồ, đường núi khó đi, khấp kha khấp khểnh, lên xuống rất là khó nhọc, nhưng đang ham cảnh đẹp quên hết sự mỏi gối chồn chân.

Vào đến cửa hang chùa trong lại càng khon thay cho thợ tạo khéo xuyên tạc núi non, mất phàm mấy khi tìm được. Trong chùa khói hương nghi ngút, kẻ lễ bái hằng hà sa số, lòng càng mến đạo trầm chiều, trừ chỗ thờ phật chung quanh hang lắm nơi lạ lắm, nào đường lên giời, nào lối xuống âm, nào ó thầy thuốc, núi có, núi cậu. Ôi! con người ta mơ màng những sự huyền-bí quá chừng.

Sinh tử là quyền Tạo-hóa, hơn một ngày chẳng ở, kém một phút chẳng đời. Sinh có kỳ, tử nào có hẹn, có lẽ đâu lấy sự dị đoan đó mà mê hoặc cả tinh thần, kẻ không con ra chỗ núi cô, nói cậu nói thiết tha, khi ăn để thừa bát đũa, đi đò chửa chỗ giả thêm tiền, thế chẳng qua lòng quá mê làm mất cả lẽ tự nhiên vậy.

Xem hết mọi nơi, anh em quay ra, nhân thể đem hai cái máy ảnh, chụp được nhiều kính tốt lắm. Khi ra chùa ngoài vào lễ phật rồi cáo từ sư cụ ra về.

Ra đến bến Đục, anh em vào ăn cơm, xong xuống thuyền vào hồi 4 giờ, thuận buồm xuôi gió đến nửa đêm vừa tới bến Phủ-lý, anh em cao-hứng vào chốn mua vui... tiệc tan vừa đến sáng...

Hôm sau về Hanoi cũng được vài câu chuyện đi chùa, đêm năm được giấc ngủ ngon, linh hồn vẫn còn phảng phất mơ màng nơi non thần đỉnh giáp vậy.

T. L. Lạc-Miện.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tất-Tố và các nhà-nho

MMDCLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sông núi như tranh vẽ lạ lùng.
Bút thập nghiền đài nêu cửa Khổng,
Cảnh tiên chùa ngọc nét nho phong.
Khen ai xây tạc nên đô-hội,
Giữ hạt văn-minh mấy mẫu trồng.
Hoàn kiếm hồ Tây vui thú cũ,
Công hầu chốn ấy chẳng ai trông.

Bương-thế-Chạch
Làng Bằng-khê, Hà-nam

MMDCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chốn ấy Hoàng-đô có phải không?
Bể thánh sóng dồn đầy nước Nhị,
Rừng nho rậm mát chốn non Nùng.
Văn-minh đủ vẻ người Âu Á,
Dịch-sự hơn mùi cõi Bắc Đông.
Lẽ Lý nầy chỗi nền thánh đế,
Xem làn mới biết cảnh tiên rồng,

Phạm-quang-Chất
Làng An-phú, Hànam

MMDCLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chất ngất cung-tường cõi Á-đông.
Hương tỏa lầu Khuê thơm bến Nhị,
Đèn chong cửa Khổng rạng non Nùng.
Phong-trào khôn chuyển dòng T ù
Vũ-hóa thêm tươi đất Lạc-Hồng.[Tử,
Đàn Hạnh tuyết in nơi thắng cảnh,
Đời đời miếu mạo sánh non sông.

MMDCLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn nguy-nga đạo vẫn sùng.
Tượng Thánh bia Hiền nền quốc-túy,
Con Hồng cháu Lạc nếp nho-phong.
Mảnh gương nhật-nguyệt soi hồ Bạc
Nét bút xuân thu tạc đỉnh Nùng.
Còn dấu Ni-sơn còn lẽ-nghĩa,
Cung tường rực rỡ với non sông.

Hoàng-Thúc
Agent des services Agricoles, Huế

MMDCLX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chất ngất nền nho giữa cõi Đông,
Trần Lý gây nền dường cột cả.
Thánh Hiền phổi đủ lửa - ương chung
Nguồn Thù chảy thấm dòng sông Lá
Hanh un cao đỉnh núi Nùng.[Nhị,
Cuộc thế đổi thay lòng chẳng đổi,
Muôn đời vẫng vặc mảnh gương trong.

Tôn-thất-Sung
Lại-bộ Tạm-phái, Huế

MMDCLXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu còn đây với Nhị Nùng.
Cuộc trải tang-thương mưa gió dạn.
Nền in trở-đậu khói hương xông,
Khơi nguồn giáo-hóa dòng Trung-Bắc
Vững cột luân-thường cõi Á-Đông.
Quanh gác Khuê-văn ai thưởng cảnh,
Thử xoa bia đá đứng mà trông.

Nguyễn-thị-Cần
Làng Yên-sở, Hà-đông

MMDCLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Hồi miếu ngài đây miếu chính tông
Lỗ hiển thánh ra thầy cõi Bắc.
Lý đem toàn lại tổ khôi Đông.
Quả cầu mới đổi phong triều lạ,
Hoa quốc xưa còn đạo giáo chung.
Ba giáp quan bào bia tháp nhan,
Trơ trơ cột đá với non sông.

Triệu-quang-Viên
Làng Lôi-tri, Hải-dương

MMDCLXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh như in quốc giám cung.
Cõi Bắc cuối Chu truyền tổ-giáo,
Lĩnh Nam từ Lý mở hoa-phong.
Tây-Âu tân-học theo chiều gió,
Đông-Lỗ tư-văn vững cột đồng.
Muôn nhận cung tường nền cửa hỏ,
Gấm hoa còn vẽ nước non Hồng.

Vũ-mạnh-Cao
Làng Tuy-lai, Hải-dương

MMDLXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh nơi đây chuốt bụi Hồng.
Nền nếp Lý Lê dường cột vững.
Áo xiêm Thù Tứ khói hương nồng.
Đạo còn biển Lỗ hoàng Chu rỡ,
Vận cuối thanh làn khóc phượng cùng
Vạn cổ tinh ba bia tháp nhan
Mấy phen mưa gió thấm cao trông.

Vũ-văn-Phượng
Làng Lý-đông, Hải-dương

MMDLXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh thờ đây giữ lễ không.
Cung tựa non Nùng di-tượng Bắc,
Tường quanh nước Nhị cổ kinh Đông
Xuân t u mưa gió bia tro đá,
Dương hải ba-lan cột giữa dòng.
Trải Lý, Trần, Lê trông một đạo,
Tệ quần cố miện vẫn tôn sùng.

Ngô-thị-Gi
Làng Lý-dương, Hải-dương

MMDCLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nùng Nhị chiều ngoài miếu đứng [trông.
Không Mạnh đạo cao soi trước mặt,
Truyện Kinh nghĩa cả thuộc bên lòng
Y-quan lễ nhạc từng phương Bắc,
Luân-lý cương-thường sáng cõi Đông.
Miếu đá Lý triều gây dựng trước,
Muôn đời khoa hoạn phải siêng trông

Nguyễn-Phong
Làng Quan-nhân, Hà-đông

MMDCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy-nga ngất núi Nùng.
Thái-sắc muôn thu hình đầu vũ,
Cung tường và nhận tượng châu phong
Thành Hà nam bắc người lên đến.
Đất Giám xuân thu kẻ ngóng trông.
Văn-miếu chốn nầy ai ấy chủ,
Từ vua Thánh tổ mở nguồn đông.

Hà-quang-Vinh
25, Ngõ Sinh-từ, Hanoi

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 32 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ sáu 18 Juillet 1924
S Camille

Âm-lịch

17 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Mậu tuất
Hành Mộc, Sao Ngưu, Trực Bình.
KỴ Thu-điền, Ngật-khuyển.
Chư thần triều thiên

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 10
— nhì	—	9 70
ba.	—	9 32
Thóc.	—	5 70
Ngô.	—	5 30

Giá bạc. Kể từ ngày 17 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 10.

Tin nước. — *Lạng sơn* — Đường thuộc-địa số 4, đoạn Lang-sơn đi Cao-bằng lại bị lún ở kilomètre 72 và 77 cho nên xe cộ lại không đi được.

Hưng-yên. — Đường thuộc-địa Hanoi đi Haiphong về đoạn qua địa-phận Hưng-yên thì chưa ngập, chỉ từ ra chỗ qua làng Bần yên-nhân ở cạnh nhà thương và cạnh cái cầu chỗ kilometre 26 là ngập mất độ 150 thước mà thôi, và nước cũng chỉ cao độ 15 hay 20 phân tây thôi, nhưng các xe cộ vẫn có thể đi lại được.

Bắc-ninh. Khúc đê sông Đuống gần đầu cầu xe lửa mấy hôm nay bị sat một khúc đến ngót hai mươi trượng, nhưng được dân-phu sở tại hết sức giữ gìn, nên đủ có thấm-lậu vào một tí cũng không việc gì. nay lại được đá hộp đổ ngoài cừ tre đóng trong, trông ra đã vững-vàng lắm.

Tại phủ Thông - sứ — Quan quyền Thống-sứ Poulin đã dọn đến dinh quan Thống-sứ từ ngày thứ bảy vừa rồi. Nghe đâu quan quyền Thống-sứ nay mai sẽ lên nghỉ mát tại Chapa.

Tử tước Kuroda tạ thế — Ở Đông-kinh vừa mới có tin rằng tử-tước Kuroda là hội-trưởng hội Ái-hữu Đông-dương (Société des Amis de l'Indochine) tạ thế. Tử-tước là một người bạn thân cố-cựu nhất của nước Pháp, thuở nhỏ có du học tại nước Pháp và có giao-thiệp với các nhà văn chương và mĩ-nghệ Pháp nhiều lắm. Khi ở Pháp trở về, tử-tước có cổ-động về việc học chữ Pháp và nhất là nghề hội-họa. Chính tử-tước là người nhiệt-thành nhất về việc quan Toàn-quyền Đông-pháp đi phiá bộ vừa rồi.

Quan Toàn-quyền khi được tin tử-tước tạ thế thì ngài đã ủy quan Đại-sứ Pháp tại Đông-kinh đến chia buồn với quí-quyến.

HỘI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆN CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Báo-chí MONTÉS)
HANOI

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet nầy, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tin sẽ gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý.
G. PELLETIER

Tình hình Quảng-tây. — Cứ như tin cuối cùng ở Cao-bằng mới gửi về thì miền giáp-giới vẫn được bình yên. Nghe đâu các toán địch quân đã phải bỏ Nam-ninh rồi.

Giới thiệu sách mới — Bản quán vừa tiếp được của ông Jacques Lê-văn-Đức gởi tặng quyển « A travers l'Allemagne, la Belgique et l'Angleterre » (Đức Bỉ Anh du ký) soạn bằng Pháp-văn, tự thuật cái cảm-giác cùng là sự kiến văn của ông trong khi đi du lịch mấy nước ấy. Thật là một quyển sách nên đọc lắm. Sách nầy in tại nhà in Qui-nhơn (Imprimerie de Qui-nhơn), giá bán 1 $ 50 một quyển.

Bản quán xin có lời mừng ông Lê-văn-Đức và giới-thiệu sách ông cùng độc giả được rõ.

Về qui-quốc nghỉ. Chuyến tàu tới nơi nầy, ông G Pelletier là Tổng quản-lý công-ti Điện-k i Đông-dương sẽ về qui quốc nghỉ mấy tháng. Xin chúc ngài vượt biển bình an và hết hạn nghỉ sẽ trở lại bên nầy.

Quan Đốc-tờ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê, đau mắt, các chứng sài tê-sơn.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 32, Hanoi dây nói 314.

Quan Đốc-tờ có cả nhà cho người ốm, người ăn đến nằm, ai nấu lại hết.
2963

Muốn bán một cái xe ô-tô « Dodge » chạy còn tốt lắm, giá cực rẻ.

Hỏi tại quan Đốc-tờ Naudin, 2, Đường Hàng Cỏ, Hanoi. 3861

Nghị viện Lào. — Hội-đồng tư-vấn Lào đã khai hội-nghị từ bữa 8 juillet đến 16 juillet thì giải tán. Hội-đồng có xét những khoản chi thu trong sổ dự toán Ai-lao cùng n ững vấn-đề thuộc về kinh-tế và xã-hội và có làm mấy cái đơn thỉnh-cầu.

Khi hội-đồng giải tán, ông nghị trưởng Lào có nhờ quan Khâm-sứ chuyển lên quan Toàn-quyền những lời tỏ lòng ân nghĩa của hội-đồng về tấm lòng ân cần của Chánh phủ đối với dân Lào cùng là sự thỏa mãn của dân về những công cuộc đã thành hiệu, sau nữa là lòng hi-vọng của dân về sự khai hóa cho xứ Lào mai sau.

Ông nghị-trưởng Lào lại thay dân Lào mà tỏ cùng quan Toàn-quyền tấm lòng kính mến, trung-thành đối với Dân-quốc chánh phủ cùng là Chính-phủ Bảo-hộ.

Các sở Bưu-điện. Các nhà bưu-điện Lạc-quần, Vạn-lý và Phố-lu (Bắc-kỳ) từ nay trở đi sẽ nhận gửi các bưu-kiện (colis-postaux) trọng lượng nhiều nhất hạn là mười cân theo như các thể lệ đã định trong nghị-định ngày 4 septembre 1912

Ai được phiếu công-thải?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngàn động trợ lời lắt ông nào cũng sắn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc **hoàn tán** *thuốc gia truyền và sâm quế thục cao thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

Hai phòng Thương-mại nhập làm một. — Báo *Revue du Pacifique* (Thái-bình-dương tạp-chí) ở Pháp sang kỳ tàu vừa rồi có đăng rằng :

« Cái ý-kiến đem hai phòng Thương-mại Hanoi và Haiphong lập thành một thì nay lại thấy nói đến vì nhiều khi bàn đến những vấn-đề quan-trọng mà ý kiến hai phòng lại trái nhau, thì đối với chính-phủ thành ra mất cả thế-lực.

Nay bàn lập ra một phòng Thương-mại ở Haiphong bênh-vực lợi quyền cho các nhà làm mỏ cùng các nhà công thương thì phải lắm. Nếu có cần thì sẽ lập tại Hanoi một chi nhánh thôi và đặt thêm một phòng Thương-mại toàn các hội-viên Nam để bênh-vực các lợi-quyền cho các nhà buôn nhỏ.

Sau nữa hội - đồng thương-mại ấy nên làm cho tăng cái thanh-thế lên là đừng có tùng phục vào chánh-phủ, có cần tiền thì đừng xin của nhà-nước mà nên lấy vào số ngoại phụ thuế môn-bài thì hơn ».

Xe lửa thiếu toa chở hàng. Phòng Thương-mại Hanoi mới rồi có viết thư trình quan Thống-sứ về cái nỗi thiếu toa-xe lửa chở hàng khiến cho các nhà buôn bán phải thiệt hại lắm, nhất là ở đường Bến-thủy có lắm nhà buôn gỗ hỏi thuê hàng bao nhiêu lâu mà không được toa chở đi. Như vậy rất là thiệt cho việc buôn lắm. Vậy phòng Thương mại xin quan Thống-sứ điều-đình với sở Hỏa-xa thế nào để từ nay khỏi phải cái nỗi hiếm toa chở hàng như vậy.

Đường của công-ty Vân-nam thì cũng c ẳng hơn gì, các toa người ta hỏi thuê chở thóc gạo ngô hay là các hàng khác thì sở xe lửa cứ trả lời là không có cả.

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng Mme Trần-thị-Phan là nội-tướng M. Nghiêm-xuân-Hiệp, t ông-phán tòa sứ Hà-nam, mới tạ thế tại nh à thương phố hàng Đồng Hanoi, ngày hôm qua. Đến 7 giờ sáng ngày mai, 18 juillet 1924, sẽ làm lễ an táng tại địa-phận làng Mọc, Hà-đông.

Vậy có mấy lời kính viếng bà, và chia buồn cùng quí-quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Tôi rất lấy làm buồn rầu lắm có lời cáo phó để các ông, các bà, cùng thân bằng cố hữu biết cho rằng nội-nhân tôi là :

Mme TRẦN-THỊ-PHAN

mới tạ thế lối hôm qua tại nhà thương p ố hàng Đồng Hanoi ; vậy định đến 7 giờ sáng mai là ngày 17 tháng sáu ta (tức là ngày 18 juillet 1924) sẽ an táng tại làng Mọc Hà đông

Quan-phu : Nguyễn-xuân-Hiệp
Thông-phán tòa sứ Hà-nam

Lời cáo phó này thay giấy báo tang

Đồ đá và sơn bờ hồ Hoàn kiếm. — Sở Lục-lộ thành-phố đã định sửa sang lại chung quanh bờ hồ hoàn kiếm, một là lát xi-măng, hai là đồ đá và đồ sơn để cho dễ đi lại. Hai cách ấy thì nay sở Lục-lộ đã chọn cách sau là đồ đá và sơn như là ở dọc đường phố Paul Bert vậy.

Tiền phụ cấp nhà ở. — Số báo hôm qua đã đăng rằng các viên giáo-học trợ-giáo được tiền phụ cấp nhà ở. Nguyên tiền phụ cấp ấy, xưa nay chỉ các giáo-viên ăn lương nhà nước (Budget local) mới được lĩnh mà thôi, nay lại có nghị-định rằng cho cả các giáo-viên ăn lương của dân (Fonds de concours) bắt đầu từ ngày 1er Juillet 1924 trở đi.

Việc này nghe đâu hội Giáo-giới tập ích (amicale du personnel indigène de l'Enseignement) đã thỉnh cầu với quan Giám-đốc sở-học, cho nên mới được như vậy.

Hội chợ Hanoi

Các gian hàng hàng bắt đầu cho thuê từ 1er Juiliet 1924.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0.10

NHÀ CHO THUÊ

Có cửa hàng, có ngõ đi riêng, 8 buồng, có máy nước, máy đèn, số 39-41, phố hàng Điếu.

Hỏi tại số nhà ấy vào hồi từ 1 đến 2 giờ chiều. 3867

Nạn xe-lửa Trưa hôm thứ ba 15 Juillet vào hồi 12 giờ rưỡi, một người đàn ông độ ngót 40 tuổi không biết căn cước ở đâu, thân thể lõa lồ, lưng đeo cái khố, ngồi giữa đường sắt ngay chỗ kilomètre 76 + 700 vào khoảng ga Cần-họ và Đặng-xá, chẳng may bị chuyến xe-lửa thứ nhì ở Hanoi đi Nam-định đè phải chết ngay, đầu vỡ toác lói cả óc, đùi thì đứt lìa làm hai mảnh.

Quan sở tại được tin đã ra khám nghiệm và làm biên bản cho chôn.

Nhiều người nói rằng khi xe lửa sắp đến còn cách độ 1 kilomètre thì người tài xế trông thấy đã kéo còi báo hiệu, n ưng anh ta hình như không nghe tiếng mà cứ ngồi im, nên khi hãm lại đã quá mất rồi ; có người lại đoán rằng không phải anh ta điếc, chắc là vì cảnh bần hàn, nên muốn mượn bánh xe lửa cho xong đời đoạn kiếp.

Xe lửa hỏng máy. — Vào hồi 7 giờ sáng hôm nay chuyến xe lửa thứ nhất ở Hanoi đi Na-cham vừa đến ga phủ Từ sơn thì bị ống máy ; nghe đâu vì ống bơm hỏng, nước chảy dầy lò nên lửa tắt mà không chạy được nữa, khi đợi được toa máy của ở ga Hanoi sang thì đã chậm mất ngót hai giờ đồng hồ.

Chết đuối. — Sáng hôm qua người ta vớt được một cái xác đàn-ông ở hồ Hoàn kiếm, ngay chỗ phố Poltier trông ra. Mình mẩy đã chương ra rồi, cho nên khó xét được căn cước. Sở Cẩm phải người khám xong đã cho khiêng vào nhà xác Cô lẽ là người nào ngã xuống hồ từ hôm hội Tây chăng.

Đánh rơi. — M. Bùi-huy-Hàn, thư-ký gẩy-thép có trình Cẩm rằng tối hôm hội Tây, vợ ở chơi từ hàng Vôi đến đường Henri Riviere có đánh mất một cái vòng bằng sa-cừ vân mẫu giát vàng, giá ước 25 đồng.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cẩm-cảo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ hát cho đến hết tháng Août có chớp bóng PALACE lưng cửa hàng chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE

Mỗi năm lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-hạng độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lâu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤT LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, GIÁP NỐI SỐ 236
3018.

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	16 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	17 Juillet hồi 6 giờ
Lao kay . .	78.50	»	79.00
Yên bay . .	29.97	»	29.57
Việt-trì.	14 68	»	14.80
Hanoi . .	10 31	»	10.34
Vạn-yên	13 50	»	14.15
Hòa-bình . .	7.74	»	7.88
Tuyên-quang.	8.34	»	8 85
Phú-đoan. .	22.57	»	22 79
Phú Yên-bình	0.90	»	1 40

Trên sông Thái-bình

	16 Juillet hồi 6 giờ	17 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên .	20 60	22.67
Lâm	3.50	3.40
Phả lang thương	3.80	3.80
Đáp-cầu . .	4.16	4.16
Phả-lại . . .	3.91	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chực ăn trộm đèn xếp. — Tối hôm hôi 14 juillet tên Vũ hữu-Í h, 25 tuổi, làm nghề thợ mộc, nhà ở số 91, phố O' d'Endhal, chực ăn trộm đèn xếp ở phố Paul-Bert thì bị lính cảnh-sát bắt được giải vào bóp. Vì thử tối hôm ấy các thầy cảnh-sát chịu khó ra công bắt những đứa ăn trộm đèn và có thì còn được nhiều nữa chứ chẳng một mình tên kia mà thôi.

Chực lấy thẻ thuế thân của người khác. — Vừa rồi tên Dương-văn-Sơn, 21 tuổi, làm phu, nhà ở bộ tỳ bến Hạ-lý, dùng giấy biên-lai của người khác lại buông hình để chực lấy thẻ thuế thân thì bị bắt ngay.

Việc bắt chó. — Con chó của M. Trần-văn-Nghiêm làm cu-li ở số Ximăng, nhà ở Thượng-lý, cắn M. Nghĩu-Kim ngày 29 juin trước thì nay xét ra không có bệnh dại, nên đã trả lại chủ nuôi.

Hai con chó tây của một nhà ở đường Bonnal chiều ngày 14 juillet cắn M. Trần văn-Thuyết ở phố Dinh bị thương ở bụng và cánh tay trái. Hai con chó này đã đưa cả vào sở thú-y để xét.

KIẾN-AN

Cái nạn ô-tô. — Ngày 13 juillet có hai cái ô-tô của người Tây đi ở đường Haiphong đến Phi-liệt, khi tới làng Liên-sơn ngoại, thuộc huyện Thủy-nguyên thì cái xe số T 996 đụng phải một bà lão là Vũ-thị-Tuyên 64 tuổi quán ở Hà-cối, tỉnh Kiến-an. Khi nưng được dậy thì thấy bà lão vỡ sọ, được một lúc thì chết

PHÚ-THỌ

Sắp cưới chợ bến Sơn. — Độ này các dân miền châu Yên-lập và huyện Cẩm khê đang nào nức nào là sắm sửa khăn áo, nào là tìm kiếm đồ hàng để sắp đi ăn cưới chợ bến Sơn

Các bạn đọc báo còn nhớ ngày cuối năm năm ngoái ông cụ Trần-Trí có tặng 200 đồng và đã mở một trại tằm to ở bến Sơn. Năm nay ngài lại được giấy cho phép khao chợ dịp nhật 21 tháng 6 ta nay, tức là 22 Juillet.

Tiện dịp xin lược qua phong-cảnh trại bến Sơn để biến các bạn độc giả nhàn lãm.

Trại bến Sơn thuộc châu Yên-lập về tỉnh Phú-t o, ngoài châu ly độ non một kì-lô-mét, xa tỉn Phú-thọ độ 18 kì-lô mét, trước mấy năm nay là rừng rậm, là tổ hươu nai, mà chưa được hai năm nay nhờ tay xẻo thủ sửa sang đã thành cửa cho bước rộng, đã có nhà lầm xây, đã thành mươi mẫu đất tốt thương hạng, thật nên một trại tằm to, kể đi người lại đều phải chú mục vào, lấy làm khen ngợi lắm.

Cứ như hình thế chỗ bến Sơn, t i trại bến Sơn tức là một khu bằng rộng 100 mẫu linh, chung quanh có núi bao bọc.

Nguyên núi lấy là hai rẫy núi bọc cả châu Yên-lập, rẫy bên này biệt c âu Yên-lập với huyện Cẩm-khê, còn rẫy bên kia biệt châu Yên-lập với c âu Thanh sơn (đồn Vàng) ; ai núi lấy bọc suốt chân Yên-lập ra ngoài chỗ chân-ly độ nửa kì-lô-mét thì đâm xen vào nhau, chỉ có một khe là ngòi Ngã hai ở giữa phân chia hai núi, ra cách độ một kì-lô-mét nữa thì hai núi lại trở ra nhường một quãng đất bằng, đấy là trại bến Sơn, rồi cách độ hơn kì-lô mét hai núi lại chạy liền vào nhau làm cho ngòi Ngã hai đến đấy mắc nghẹn phải chảy qua kẽ những hòn đá rất lớn lăn hai ba gian nhà xếp tầng chồng lên nhau dài đợn hơn trăm thước tây, t ăn nhiên đợt cao t ấp, đợt sau hết nước chảy treo đến hơn 10 thước tây, trên thành đá đứng thẳng đêm ngày rống lăm ầm, người lương dân tin rằng thiêng có làm miếu thờ, gọi là đá thờ.

Nó tóm lại trại bến Sơn ba mặt giáp núi còn mặt đằng trước giáp ngòi Ngã hai và hàng núi đứng ngang chắn mặt tiền.

Nhưng nhờ vì có đường quan báo ở giáp bờ ngòi (là chân núi ngang ấy), thông từ Phú-thọ vào Ngã hai tới mãi Sa-lông, tiện đường thông thương buôn bán cho các dân trong ra, dân ngoài vào, mà Ngã hai là mỏ lúa, hằng ngày nhất là ngày chợ có đến 15, 20 bọn, mỗi bọn đến hơn 20 người kéo nhau lũ lượt đi đong lúa làm cho chợ Ngã hai sầm uất vui vẻ lắm. Nay là mở chợ bến Sơn, (thì bến Sơn tức là trại tằm to) c ợ Ngã hai tức là chị, mà chợ bến Sơn là em vậy, thế thì chị lo ăn, em lo mặc, chị giàu lúa, em giàu tơ có nhẽ làm cho châu Yên-lập thêm phong phú vậy. P. L. lai cảo.

YÊN-BÁY

Tấm gương nghĩa hiệp. — Tối hôm 14 juillet, khi xong cuộc đốt pháo thăng-thiên ở tòa sứ, người đi xem lẻ lẻ mỗi người một nơi, nhưng lấy còn cái về náo-nhiệt ngày hội. Dè đâu giữa chốn thành-thị tấp-nập đã xảy ra một tấn kịch giã man mà ở nơi bờ bụi hẻo-lánh. Qua đến phố Hồi-bình, vào quãng đường từ chợ đến trường Pháp-Việt, những khách đi xem ai cũng phải ngơ ngác hỏi nhau vì nghe thấy có giọng nằn-nì kêu xin của một người đàn bà nào ; trước còn văng vẳng đằng xa không rõ, sau gần đến thì nghe rõ câu : « Con lạy các thầy, con cần rơm cần cỏ lạy các thầy, tha con ». Xem ra thì là một bọn tàm chín chủ quyện (tiếng Mường) quyết tình cưỡng ép một người thiếu phụ ở nhà-quê ra xem hội. Hai thầy cầm lấy tay người đàn bà, dùng võ lực mà lôi đi, còn các thầy kia đi dẹp đường một cách hung-tợn và thô-bỉ lạ nhường.

Khách qua đường ai cũng phải thương tình người đàn bà gặp bước nguy-nan, nhưng ai cũng khiếp oai cách cử-chỉ ngạo-ngược của bọn võ-phu, vì thế mà không ai dám nói gì.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
"TONIQUE TONKINOIS"

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con vậy: người có trí khôn đều không ai có thể tin được.

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTES qui ông, cỏ chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ưu thưởng, trước lục phê thì gửi cho qui được phòng chế-ông để tỏ thánh ý.

Khâm thử.

欽此 / 內閣奉 / 硃批定 / 有製藥 / 准予五 / 年專賣 / 以示試 / 獎勵 / 此旨 / 欽

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá báu lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trang-tiền 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài báo này.

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sáu phân vuông thì có ít nửa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chôn long, tại có đó mà cho da có hơi ra hồi vỏ. Nếu có buội bậm đóng nghẹt thì hơi khỉ xuất nhập sao đặng. Bởi đó nên xà-bong làm chẻ phải có bọt nhiều đặng để thấm vỏ chôn long làm trôi sạch đồ dó quẻ, mà làm cho nước da sạch sẻ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 17 Juillet 1924

NỮ TÚ-TÀI ĐỆ NHỊ

Hữu tình mà lỡ vô tình,
Vẫn vơ chưa hẳn duyên mình với ai.
Anh-hùng thục nữ sánh vai
Nực cười cho gái tú tài họ Văn.

Tối thứ sáu 18 Juillet 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

BẤT ĐỘC BẤT ANH HÙNG

Tích thứ hai :

TỨ-THẮNG PHẤT CỜ

Tối thứ bảy 19 Juillet 1924

NHÂN NHỤC DU SINH.

Anh hùng nhẫn nhục du sinh.
Gia danh nên trọng tấm tình đáng
Ma dẫn lối qui đưa đường. [thương,
Đoạn-trường sao có đoạn-trường thế [thôi.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

HIỆU

MINH-DƯỠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

Cao bóng pháp Tân-thảo công-ty

HÃN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ

Giữa phố hàng Gai số 83 c

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Demart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã mấy năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, mà thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, khỏi sợ thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

« Thuốc gửi đi xa càng rất chóng, ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất

Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang

Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển .... 0$30

Tiền cước 0.11

Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gửi giấy cho :

M. BÙI-XUÂN THÂNH

61-63 — Rue du Coton — Hanoi

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Fondé de E. CHATAIGNEAU.

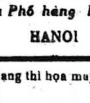
3064. Y. M. GRENIER.

HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYẾN, BỆNH HEN !

Đông thấy mắc bệnh mà đi nằm lòng, nên dùng thuốc Arsenic Exirard - REMÈDE d'ARSENIC en POUDRE) bằng bột, bằng thuốc lá sợi, lại thấy dễ chịu ít ngày, và khỏi tiền.

Đó bột trong một cái lọ, hoặc vén một mảnh kim-khí mà dốt, rồi thổ cái khói thuốc, thì tắp lức đỡ ngay. Cứ thế mà làm, sẽ thấy hiệu-lực là thường. Hai thuốc quấn Arsenic Exirard (CIGARETTES d'ARSENIC EXIRARD), cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trâu có bán quấn chung quanh nếp nước có in chữ hiệu sau này mới là thực hiệu :

Có bán tại : H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bao-chế.

Gởi bán tại : BLANC, Hanoi / MONTÈS, Hanoi

Thưởng chè thơm

Xin mời qui-khách chiếu-cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

8167 HANOI

Bỗng nhiên có một cậu thiếu-niên vô danh chẳng quản sức vóc yếu ớt, đi thẳng tới đem hỗn-độn, giảng-giải một cách ôn tồn cho chúng nghe. Sau thấy không chuyển, cậu nói một cách mạnh-mẽ và can-đảm quyết không dung gian ; các thầy quyền có ý tiếc mồi, nhưng loáng thoáng trong nước ứng lời bằng Pháp-văn cậu nói, chừng các thầy nghe rõ được tiếng « Commissaire de Police » đã chờn lòng ; sau lại có một bọn người lấy đi đến hỏi chuyện gì, các thầy bảo nhau cút mất, thế là người thiếu-phụ kia thoát nạn.

Quý-hóa thay ! lòng can-đảm và ứng ta hiệp của cậu thiếu-niên ! Đáng khinh bỉ thay lòng cầm-thú của quân vô-đạo !

Lắm sơn lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Nai và trâu bị xe lửa nghiền chết. — Chuyến xe đêm hôm nọ ở Hàn ra Huế, khi chạy đến giữa Ái-vân, đang khi xe lên dốc chạy nhanh ầm thì có hai con nai đi ăn đêm, không biết làm gì mà ra đứng vơ vẩn giữa đường sắt, trông thấy đèn xe lửa quáng cả mắt tránh không kịp liền bị xe lửa nghiền chết.

Đến hôm sau chuyến xe đêm ở Huế vào Hàn, khi đến gần ga Nong cũng nghiền chết một con trâu.

Cọp dật mình. — Mình cứ nói rằng người ta hễ khi nào vào núi ai cũng sợ cọp cả, chứ cọp ở trong núi bao giờ có sợ người, điều ấy quả là lầm rồi, mà lại là một cớ để cho cọp dễ làm hại ta vậy. Bởi vậy mà nên nói rằng con cọp chỉ biết rình mình tìm mình mà bắt chứ thiệt thì nó cũng sợ mình lắm. Mới đây có một việc sau này khá làm m t cái chứng cho sự ấy được. Có một bọn ba người ở làng An-bình lên rừng làm mây về, khi đi qua một lối đường hẻm, hai bên có cây mọc kín cả. Xảy có một con chim ở đâu bên bụi bay qua mặt người đi trước. (Theo thói quen của bọn làm rừng hễ khi đi mà gặp chim bay qua mặt là có một điều lạ, phải cần thận xem xóc sau trước đã rồi mới đi.) Người ấy liền lên tiếng rằng : « Anh em khoan đã ! con chim bay qua mặt tôi đây ! hãy để gành xuống nghỉ đã ». Tuy là nói vậy, nhưng vì con đường dốc nên phải bước đặng vài bước nữa rồi mới đứng lại. Lúc sắp để gánh mây xuống, thì thấy bên bụi gần khít đó có một con cọp ngồi chờm vờn. ai mắt đang chăm vào anh gánh mây. Anh này thất kinh nên gánh mây xuống đất kêu « thích » một tiếng rất mạnh thì con cọp cũng thất kinh mà té ngửa ra, không ngờ đặng sau lưng có một cái gốc cây, cái lưng con cọp va vào đó kêu một tiếng « thụi » con cọp lại kinh khiếp nữa. Đang lúc ấy thì người kia cũng khiếp mà thét lên một tiếng rất lớn rồi bước lui, làm cho con cọp cũng khiếp luôn nhảy thẳng lại đặng xa ngồi ăn run. Một chập lâu mới định hồn, nương trông thấy người kia đã lui xa rồi, chỉ còn có gánh mây bỏ đó, cho nên ý con cọp cũng tiếc rẻ, liền chạy lại nhảy lên ngồi trên đòn xóc rồi vỗ lấy bó mây mà cấu.

VIỆC TRONG KỲ

THANH-HÓA

Hội Tây. — Hội Tây năm nay không được như mọi năm, vì bãi mất cuộc diễm-binh và đốt cây bông là hai thứ vui nhất. Còn các trò chơi thì cũng thường thường như mọi năm, song cái gì cũng có gọi là mà thôi. Cái trò liễm chào các nơi đã bỏ cả rồi thì ở đây năm nay vẫn thấy có.

Thăng-thưởng. — Các viên chức có tên sau này đều được thăng chức về kỳ hội Dân-quốc kỷ-niệm của Đại-pháp :

Ngạch tòa sứ. — MM. Hoàng-Phùng thăng thư-ký thượng hạng hạng ba ; Lê-ngọc-Tín, Ưng-Thuẫn t ăng thư ký hạng nhì ; Phạm-ngọc-Thức, thăng thư-ký hạng ba ; Đường, thăng thư-ký hạng năm.

Ngạch thương-chính. — MM. Nguyễn-văn-Nguyên, thăng thư ký hạng nhất ; Thành-quang-Huân, Ng-văn-Phụng thăng thư-ký hạng ba ; Phạm-v-Tâm, t ăng thư-ký hạng tư.

QUẢNG-BÌNH

Cải chương-trình mở mang việc y-tế. — Về cải chương trình mở mang việc y-tế trong bản hạt, quan công sứ có đặc-định rằng nay mai sẽ mở rộng hai nhà phát thuốc và hai nhà hộ sinh ở hạt Lệ-thủy và hạt Ba-đồn. Lại mở thêm một nhà thương ở hạt Tuyên-hóa nữa. Hạt này ở thiên về miền t ương-du, thủy-thổ không được lành, tật bệnh thịnh hành lắm, nay mai mà được một bệnh-viện thành lập, thì thủ. là hạnh-phúc cho nhân-dân bản hạt vậy.

Lập đồn điền. — Theo như lời yết-thị của tòa Sứ thì đám đất hoang ở hạt Quảng-khê thuộc huyện Bố-trạch nay ông luật-sư Mourian xin trưng khẩn. Đám đất này diện-tích là ba vạn chín nghìn bảy trăm thước vuông, gần nhà kiểm-lâm Quảng-khê, địa-thế cũng tốt lắm, giáp giới với một con sông lớn, đường giao-thông vận-tải rất là phương-tiện.

Hễ là cái đám đất mênh-mông bề Sở kia, bấy nay để cho giống sơn-thú cư-trú, chẳng bao nữa sẽ thành ra một sở đồn-điền phồn-thịnh sầm uất.

Lấy con mắt nhà nông-phố mà xét, thì ở tỉnh này còn có nhiều đám đất hoang tốt lắm, có thể k ai khẩn được, nhưng khốn vì dân thổ trước ở đó không có tư-bản mà làm, đến như các phú-hộ nhà quê thì họ để tiền mà mua thục điền, chứ không chịu xuất vốn ra mà khẩn hoang-điền, vì cớ ấy nên đất tuy tốt, song vẫn không cày bừa trồng tỉa gì được đành chịu để cái quang-cảnh đồng khô cỏ cháy tiêu-tụy tiêu-điều.

THỪA-THIÊN

Cấm gạo xuất cảng. Các thứ thóc gạo tỉnh Thừa-thiên cấm không được đem đi các tỉnh khác trong xứ hay là đem ra ngoại quốc trong một thời kỳ hạn là ba tháng.

(Xem trang thứ tư).

BS 87

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

HỒI THỨ LIII

Lại nói chuyện *Thang anh* phụng mệnh đem con là *Thang bưu* vào bệ-kiến. Khi vào tới nơi, *Thang-bưu* phủ-phục ở trước sân rồng. Vua *Vũ-tôn* giáng chỉ cho *Thang-bưu* được ngẩng đầu lên.

Khi *Thang-bưu* ngẩng đầu lên, vua *Vũ-tôn* trông thấy tướng-mạo khôi-kỳ, đầu hổ mình rồng thì rất lấy làm hăng lòng mà phán rằng :

— Nhà-ngươi thật đáng là một vị tướng-quân ! Trẫm cho nhà-ngươi hộ-vệ *Lâm-chương* để đi kinh-lược trong 7 tỉnh. T ành công trở về, trẫm sẽ phong thưởng.

Thang-bưu cúi đầu lạy ta thánh-chỉ. Vua *Vũ-tôn* ngành lại bảo *Lâm-chương* rằng :

— Trẫm cho *Thang-bưu* hộ-vệ nhà-ngươi để cùng đi kinh-lược trong 7 tỉnh.

Lâm-chương cũng lạy tạ. Khi bãi triều rồi, *Lâm-chương* cùng hai cha con *Thang-bưu* làm lễ tương-kiến, mừng rỡ kể sao cho xiết ! *Lâm-chương* hỏi *Thang bưu* rằng :

— Chẳng hay xá-sanh *Phùng-hức* bây giờ đã cưới vợ chưa ?

Thang bưu đáp rằng :

Nếu ngài hỏi đến việc nhân-duyên của *Phùng-hức* thì câu chuyện dài lắm !

Thang-bưu liền thuật hết đầu đuôi cho *Lâm-chương* nghe. *Lâm-chương* nghe nói, kinh ngạc mà rằng :

— Chết nỗi ! Tôi mới cách biệt hơn nửa năm nay mà ai ngờ biến-cố như thế !

Lại nói chuyện *Thẩm-nghĩa-phương* bị nàng *Huệ-lan* bỏ chết rồi thì *Thẩm-đình-phương* dặn quan huyện *Sơn-dương* là *Thẩm-bạch-thanh* nghiêm tra vợ chồng *Lâm hức* để kết t ành tử-tội, lại viết một phong-thư, sai tên gia-đình là *Thẩm-liên* tiến Kinh phi báo để *Thẩm* tướng-công biết. *Thẩm-liên* vâng-lệnh, không dám chậm-trễ đi gấp tiến-Kinh để báo tin buồn.

Thẩm tướng-công tiếp được gia-thư, mở xem bết một lượt, nỗi-giận mà rằng :

— Ta phải làm thế nào chém ngay được vợ chồng *Lâm-hức* để báo thù cho con ta.

Bỗng thấy thủ-môn-quan vào bẩm rằng :

Đám bẩm tướng-công ! Có quan khâm-sai đi Kinh-lược 7 tỉnh, nay xin vào bái-yết, hiện đã chực tại ngoài cửa phủ.

Thẩm tướng-công mở xem thủ-bản, thấy đề mấy chữ « *Ngự-tứ môn-sinh Lâm-chương* », mới nghĩ thầm rằng : Ta đang có sự buồn-rầu, không muốn ra tiếp-kiến, nhưng nay hắn là một người được thánh-thương ngự-tứ tiến-sĩ và phụng chỉ đi kinh-lược 7 tỉnh, chẳng lẽ không tiếp-kiến hay sao !

Thẩm tướng-công nghĩ vậy, truyền cho người nhà mời *Lâm-chương* vào phòng khách để ra tiếp-kiến. *Lâm-chương* nói với *Thẩm* tướng-công rằng :

— Xin tướng-công ngồi cho kẻ môn-sinh này được lạy chào.

Thẩm tướng-công cười mà đáp rằng :

— Hiền-khế là một người được thánh-thương ngự-tứ tiến-sĩ, không vì như người khác được, xin cứ dùng thường-lễ mà thôi.

Bấy giờ hai bên cùng vái chào rồi *Lâm-chương* chắp tay đứng hầu, không chịu ngồi xuống ghế. *Thẩm* tướng-công mới ngồi mà bảo rằng :

— Hiền-khế là một vị qui-khách ở xa đến, có lẽ nào lại không ngồi.

Lâm-chương cảm tạ rồi ngồi xuống ghế. Khi uống trà xong, *Thẩm* tướng-công nói :

Độ bao giờ thì hiền-khế khởi-hành ?

Lâm-chương nói :

Đám bẩm tướng-công ! Trong 3 ngày nữa thì môn-sinh này khởi-hành, vậy nên hôm nay phải đến bái biệt tướng-công

Thẩm tướng-công nói :

Nhà tôi đang có một cái ân-mạng, nếu hiền-khế đi kinh-lược đến tỉnh tôi, chắc người nhà đưa hung-thủ tới nào cũng đàng tờ khiến oan, vậy xin hiền-khế chớ nên chấp nhận. Khi nào có bổ-văn tư đến thì hiền-khế cho đem hung-thủ mà trảm-quyết ngay, để báo thù cho con tôi.

Lâm chương bẩm rằng :

— Môn-sinh này xin vâng mệnh !

Nói xong, đứng dậy cáo-từ lui ra. *Thẩm* tướng-công tiễn đến cửa ngoài, rồi mới lui vào. *Lâm-chương* lại đi đến bái-biệt các nhà môn khác. Khi đến đình quan *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công thì chỉ bảo người nhà đưa một cái danh-thiếp vào rồi tức-khắc đi ngay không vào.

Lại nói chuyện *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công từ khi *Hoa-văn phương* bị nàng *Ngụy t-anh* giết chết, suốt ngày lo-nghĩ thành bệnh, mới cáo-giả về để tĩnh-dưỡng.

Khi trông thấy danh-thiếp *Lâm-chương*, liền nghĩ thầm trong lòng rằng : Ta mới cáo bệnh trong mấy hôm nay không vào triều, mà loài súc sinh này ở đâu đã được phụng chỉ đi kinh-lược. Thôi thì mặc hắn, để khi ta khỏi bệnh rồi, bấy giờ sẽ hay !

Ngày hôm sau, *Lâm-chương* khởi-hành, các quan văn võ triều-thần đi tiễn-tống đông lắm. Khi ra đến bờ sông, bắn 3 tiếng súng lớn, rồi quay thuyền đi ngay.

Lâm-chương không kịp bái-biệt *tr-hoành-cơ* quốc-công, bởi vì bấy giờ *Tr-ho nh-cơ* quốc-công không ở trong triều, đã đi ra *Ngũ-đài-sơn* rồi, *Lâm-chương* và *Thang-bưu*, hai người ngồi trong khoang thuyền, cùng nhau kể-lể những nông-nỗi sau khi tương-biệt. Thuyền đi đến chỗ nào thì các địa-phương-quan đều phải ra nghênh-tiếp.

Khi đi đến tỉnh *Sơn-đông*, *Lâm-chương* nghĩ thầm : Nay thiên-tử giao cho ta cái trách-nhiệm quan-trọng này, ta nên làm thế nào để trên báo ơn nước, dưới xét tình dân, chứ nếu cứ rung đùi ngồi trong thuyền nay thì sao cho phải ! Chỗ nào k ông có tham quan ô-lại, ẩu là ta phải thay hình cải dạng thì họa may mới dò-xét được ra.

Lâm-chương nghĩ vậy, mới truyền hỏi rằng :

Đây đã đi đến chỗ nào ?

Quân-sĩ bẩm rằng :

Đám bẩm đại-nhân ! Đây đã đến *Duyn-châu* !

Lâm-chương truyền rằng :

— Ta ngồi một chiếc thuyền con đi trước để dò xét dân tình. Còn các người nên biện-sự như thường, chớ có tiết-lộ ! Cửa khoang thuyền này, ta phải niêm-khóa lại, nếu địa-p ương-quan có ra nghênh-tiếp, nhất thiết không được thông-báo. Kẻ nào dám trái lời ta dặn thì quyết nghiêm-trị không tha.

Quân-sĩ vâng lệnh đem một chiếc t uyền con lại, để chở *Lâm-chương*. *Lâm-chương* cùng *Thang-bưu* đều thay hình cải dạng xuống một chiếc thuyền nhỏ, tr-tr đi trước.

Khi đi đến một địa-p ương kia, *Lâm-chương* lên bộ đi vào cánh đồng, bỗng trông thấy ở đấy có nhiều thứ nhặng xanh, chỉ trong chớp mắt mà bay đến trước mặt *Lâm-chương* không biết bao nhiêu, đậu đen một khoảng ruộng.

(Các nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TOURANE

Một đám chiêu hồn. — Trong ba hôm 8, 9, 10 Juillet, tại nhà ông Nguyễn-Quang-Chỉnh, cựu hội-đồng thành-phố, có làm lễ chiêu hồn lập mộ.

Số là ngày thượng-tuần tháng 5 vừa rồi, có một đoàn ghe tải muối từ cửa Qui-nhơn ra cửa Sa-cần, khi đi ngang qua hòn núi Vọng-phu, bỗng gặp một cơn dông tố dữ dội, chiếc ghe của ông Chỉnh bị gió bạt đi. Trong lúc bấy giờ thì một chiếc đi trước ghe ông chừng vài dặm may thoát khỏi, lại một chiếc đi sau cũng được vô sự; chiếc sau cộ trông thấy ghe ông mắc nạn, mà vì dương lúc ba đào hùng dũng, coi thế nguy kịch quá, không tài nào cứu nhau đặng, nên đành chịu kêu trời van đất và khấn vái lay lục, rồi liều nhắm mắt lại mà lơ đi, phó mặc biển trời cùng là họa phúc.

Tự khi gia quyến ông nghe tin buồn bực ấy, chỉ những lần lửa tháng ngày, nay trông mai đợi, một niềm hy vọng, ngong ngong tin lành, nhưng sau càng lâu càng vắng, mà xét lại cho kỹ thì những ghe bị xiêu lạc mà còn trông có ngày trở về được là hoặc bị ngọn gió nồm ngoài biển thổi vô bờ hay là ngọn gió bốc thổi từ phương bắc đến phương nam, họa may trong cơn vạn tử nhất sanh hoặc lấp vào bến nầy, xiêu ra cửa nọ; chớ như cách ghe ông bị nạn là bởi ngọn gió lò ở trong núi thổi rốc ra ngoài biển đông, đưa thẳng một luồng lim lái lim mũi, và chăng ghe ông đã to lớn lại chở đầy, thật là khó mong lắm.

Vì các lẽ ấy, cho nên gia quyến ông mới làm lễ chiêu hồn để cho thỏa cái vọng linh của ông trong cơn chìm nổi.

Khi các thầy tu đã làm xong phép chiêu hồn nhập cốt rồi, thì để xác giả vào quan tài, khâm liệm cũng như người chết thường, rồi cũng làm đủ lễ tang ma ý lệ. Trong rạp có bày hai cái linh sàng để hai cái quan tài, là một cái của ông và một cái của người tài phụ, còn có chín cái linh vị của thủy-thủ đã-công, tất cả là mười một người bị hại.

Đến 5 giờ chiều hôm 11 Juillet thì cất đám, các người quen biết và hàng tổng hàng xã, các sở các hội đến đưa đông lắm. Ông lại là hội-viên trong hội Trung Bắc-kỳ nông công thương tương tế, cho nên khi an thổ rồi có thấy ông phó hội-trưởng của chi hội Tourane đọc một bài điếu-văn.

BÌNH-ĐỊNH

Việc cấm đem gạo xuất cảng. — Nghị-định ngày 4 Juin 1924 cấm đem thóc gạo ở Bình-định đi các tỉnh khác và các xứ khác trong Đông-dương cùng là ngoại quốc thì nay gia hạn thêm cho đến ngày 4 Septembre 1924.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Việc người chủ xe hơi và tên sốp-phơ bị giết. — Cái nghi-án nầy, xảy ra đã ngót tháng nay, khiến cho quan trên ráo sức tra tìm mà không xét ra được mối. Ngờ đâu đến nay bỗng bắt được tên thủ phạm. Tên thủ phạm kêu là Huỳnh-kim-Hoàng người ở Vĩnh-liêm Vĩnh-long.

Bắt đặng đem giam tại nơi ngục-thất Saigon, hôm 9 juillet đem ra tra hỏi thì tên đó nhất định không nói gì cả. Rồi lại đem giam cầm để chờ đó bắt được những tên tùng phạm sẽ xét hỏi nhân thể. Nhưng tên ấy tự biết tội mình, trưa hôm 10 đã lấy thắt lưng thắt cổ tự tử ở ngục-thất từ lúc nào rồi. Vì vậy nên lại chưa tìm được mối ra làm sao cả. Hiện nay sở mật-thám còn đương tra xét riết.

Nhà Bản-đồ « TÂM-LÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY:

1. Bệnh ngoài da; nhọt độc ghẻ lở.
2. Đau xương.
3. Tạo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc:

ROB DÉPURATIF MONTÈS

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0 $ 60 một ống sáu cachets

Vị thuốc kiến hiệu

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc nầy các vị thứu-niên đã hiển Ngài đặc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p 00.*

2) **Thuốc-ho**, *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá ấy chai nhẹ ngay lập tức, mỗi lọ 0 p. 30.*

3) **Thuốc lị**, *bệnh lị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có thiệu phát ỷ trí, thực dễ hại người, thứ thuốc nầy có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0 p. 30.*

4) **Thuốc cam trẻ nhát**, *kiến hiệu, thuốc nầy trẻ thèm ăn lắm, mà trị mọi chứng cam, mỗi lọ 0 p. 10.*

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc nên hỏi điều gì xin trẻ lời ngay.

Quí khách ở xa, từ 1 p. trở lên mấy gửi, và cho xin tiền trước mỗi đồng thêm 0 p. 20.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều qui-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-xiên Lào.

Đã khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2050

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sống.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phổi làm cho hay ho vặt, uống thuốc nầy rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc nầy có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MAU BO

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc nầy khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn thận nên thuốc nầy là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc nầy chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, Hanoi

祥利裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nón nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta: Bắc-kỳ như the, xuyến, lĩnh, lạo, hàng, quế, nón nan và hàng Saigon như lĩnh, the, nón mưa.

Nay mới có dệ các mũ, lông thêm, mượn đem về mới mẫu rộng khổ. Những hàng nầy bản buôn tùng lắm, chớ không bán lẻ nó không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về bản-hiệu xin gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

YU-WO-TSEONG

Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-ninh, là một nhà chuyên-trị, bao nhiêu bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2050

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Thuốc nầy đã được Pháp-quốc dùng trong một thời gian thuốc rất hay.

Gửi mẫu thuốc và các thứ sách nói về thuốc nầy cho thầy thuốc LACROIX, 20-21, Rue Philippe de Girard — PARIS

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÔN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho đàng trẻ nầy mau, ấy là một vị thuốc của Lương-y trứ danh. Thuốc nầy hiệu hạo thích hợp với các thứ bệnh nói trên và con thứ thuốc sẽ tuyệt nọc. Con nhà thường tại thành Paris đều dùng nó. Tiệm chánh tại Paris: DESCHIENS, 6 đường Paul-Lomery và các nhà bán thuốc.

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC

Giá bán 3$00 cả cước

Bảo hành máy chạy 3 năm

Bảo tại hiệu: LY-SENG-BAO, 42, Phố hàng Bồ, Hanoi 2051

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁO:

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả: Alexandre DUMAS

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Mỗi tập (32 trang) 0$15 (tiền cước 0$06)

Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý chez tư Trung-Bắc Tân-Văn

61-63, Rue du Coton, 61-63

HANOI

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各吸喜名祖沒喉嚨欺喉病

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2050

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua và thì giá 20 quan, sau thì đồng lên 25 những mỗi tháng lại mua quan. Nếu cần lắm, tiền được ngay nếu vé, vững mình sẽ quyền cả-hậu. Số vé trúng số thì được số tiền. Mình chỉ chịu khó đành dụm một tí, một năm như không nghỉ đến, mà số được ấy cho mình rất sẽ, tự được sự quyền sở-hữu một cái vé rất quý sau chính lợi-tiền.

Vé Crédit National mỗi năm đều kỳ dư cuộc rút số: le 1er Janvier, le 1er Février, le 1er Avril, le 1er Juillet, le 1er Août, le 1er Octobre, le 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Năm rút số tiền kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rất sẽ cũng để trong tầm

Muốn cho sự mua được rất sẽ kỹ, nên gửi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paperie, MARSEILLE (France) R. C. 6870

Tiền mua sẽ nộp theo như mẫu trên trong 10 tháng (mỗi tháng một lần) mình mua sẽ được số tiền chắc chắn.

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN